અનુક્રમણિકા

1. **વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજીનું સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર.....** 7-31
   - રોજબરોજના જીવનમાં વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજીની પ્રસ્તુતતા
   - વિજ્ઞાન ટેક્નોલોજી અને ઈનોવેશન અંગેની રાષ્ટ્રીય નીતિ (2013)
   - ભારતમાં વિજ્ઞાન, ટેક્નોલોજી અને ઇનોવેશન સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાઓ, તેની પ્રવૃત્તિઓ અને યોગદાન
   - ભારતના વૈજ્ઞાનિકો અને તેમનું યોગદાન
2. **ઈન્ફર્મેશન અને કમ્યુનિકેશન ટેક્નોલોજી (ICT).....**32-49
   - ઇન્ફર્મેશન અને કોમ્યુનિકેશન ટેક્નોલોજી (ICT)
   - ICT અને ઉદ્યોગ
   - ICT અને ગવર્નન્સ
   - ICTને ઉત્તેજન આપતી
   - વિવિધ સરકારી યોજનાઓ
   - નેટીક્વેટ્સ
   - સાઈબર ક્રાઈમની ચિંતા
3. **અંતરીક્ષ/અવકાશ અને સંરક્ષણ સેવામાં ટેક્નોલોજી..** 50-66
   - ભારતીય અંતરીક્ષ કાર્યક્રમની ઉત્ક્રાંતિ/વિકાસ
   - ઈસરો : દેશની અવકાશ વિજ્ઞાન સંસ્થા
   - વિવિધ સેટેલાઇટ કાર્યક્રમો
   - દૂરસંચાર માટેના ઉપગ્રહો
   - ઈન્ડિયન રિજિયોનલ નેવિગેશન
   - સેટેલાઈટ સિસ્ટમ : IRNSS (નાવિક)
   - ઇન્ડિયન રિમોટ સેન્સિંગ (IRS) સેટેલાઈટ
   - ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન (DRDO)
4. **ઊર્જાની જરૂરિયાત અને કાર્યક્ષમતા **67-89
   - ભારતની પ્રવર્તમાન ઊર્જા
   - જરૂરિયાત અને ઘટ
   - ભારતની ઊર્જાનીતિ અને કુલ વિદ્યુતઉત્પાદનની સમીક્ષા
   - ભારતની વીજનિર્માણ માટેની શાસકીય નીતિ અને કાર્યક્રમ

5. **ભારતની પરમાણુ નીતિ અને વિશ્વ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા**..... 90-106

- ભારતની પરમાણુનીતિની વિશેષતાઓ
- ભારત અને ન્યુક્લિયર સપ્લાયર્સ ગ્રૂપ (NSG)
- ભારતની પરમાણુ હથિયારનીતિ
- ડ્રાફ્ટ ન્યૂક્લિયર ડોક્ટ્રિન ઓફ ઈન્ડિયા
- પરમાણુ અપ્રસાર સંધિ (ન્યુક્લિયર નોન-પ્રોલીફેરેશન ટ્રીટી (NPT))
- કોમ્પ્રીહેન્સીવ ટેસ્ટ બાન ટ્રીટી (CTBT)
- ફીસાઈલ મેટરીયલ કટ ઓફ ટ્રીટી (NMCT)
- કોન્ફરન્સ ઓન ડિસઆર્મમેન્ટ (CD)
- ન્યૂક્લિયર સિક્યોરિટી સમીટ (NSS)

6. **પર્યાવરણ વિજ્ઞાન**..... 107-176

- પર્યાવરણને લગતા મુદ્દાઓ-નિસ્બત
- પર્યાવરણને લગતા મુદ્દાઓના કાયદાકીય પાંસા
- રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ પર્યાવરણની જાળવણી માટેની નીતિઓ અને સંધિઓ
- આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ પર્યાવરણની જાળવણી માટેની નીતિઓ અને સંધિઓ
- બાયોડાયર્વિસિટી (જૈવ વિવિધતા) તેનું મહત્ત્વ અને નિસ્બત
- વન અને વન્ય જીવન સંરક્ષણ માટે કાયદાકીય માળખું
- ભારતના મહત્ત્વના નેશનલ પાર્ક અને અભયારણ્યો
- ક્લાઈમેટ ચેન્જ
- વૈશ્વિક પર્યાવરણની આપત્તિઓ
- કાર્બન ઉત્સર્જન અને ઓઝોન સ્તર
- પ્રદૂષણ (Pollution)
- ક્લાયમેટ ચેન્જ બાબતે નેશનલ એક્શન પ્લાન
- બાયોટેક્નોલોજીના સ્વરૂપ, ક્ષેત્ર અને ઉપયોગ
- નેનો ટેક્નોલોજીનું સ્વરૂપ, ક્ષેત્ર અને ઉપયોગ
- સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણ